

21.11.16 ж. ҚР Парламенті Мәжілісінде
Үкіметтік сағат шеңберінде ҚР Энергетика
министрі Қ.А. Бозымбаевтың баяндамасы

Құрметті Гүлмира Истайбекқызы!

Құрметті депутаттар!

Сіздерге Энергетика министрлігінің атынан сәлем беруге және мұнай-газ секторының дамуы мен перспективаларын талқылауға берген мүмкіндіктеріңіз үшін алғыс айтуға рұқсат етіңіздер.

Мұнай-газ саласы мұнайға әлемдік бағаның тұрақсыз жағдайында дамуы жалғасуда, сұраныстың ұсыныстан асып кетуі және әлемдік экономиканың біртіндеп төмен көміртекті шикізатқа қайта бағыт алуымен сипатталады.

Сонымен қатар, сала бұрынғыдай ел экономикасының қозғаушы күші болып қалуда және ЖІӨ (жалпы ішкі өнім) шамамен 20 пайызын қамтамасыз етеді. Осы салада шамамен 260 мың адам жұмыс істейді.

СЛАЙД 2

МҰНАЙ ӨНЕРКӘСІБІ

Ағымдағы жылы мұнай-газ саласы кәсіпорындарын қолдау жөнінде қабылданған шараларды сондай-ақ Қашағанды іске қосу мұнай өндірудің жылдық жоспарын **74 тен 75,5 млн.тоннаға дейін** ұлғайтуға мүмкіндік берді. Сонымен қатар, осы жоспар асыра орындалады деп күтілуде.

Анықтама ретінде:

А.ж. 10 айында мұнай өндіру 63,8 млн.тоннаны құрады, бұл 2016 ж. жоспарына қарағанда 101,4% құрады немесе 2015 жылдың сәйкес кезеңімен 97,13%.

СЛАЙД 3

Халықаралық сарапшылардың болжамдары бойынша мұнайға әлемдік бағаның тепе-теңдігі тек 2017-2018 жылдары ғана баррелыне 60\$ деңгейінде қалыптасады.

Республикада мұнай өндіру артатын болады. Осылайша, 2017 жылы ол 80 млн.тонна деңгейінде болады, одан әрі 2030 жылға қарай жылына 102 млн. тоннаға дейін ұлғаяды.

Анықтама ретінде:

2017 ж. – 80 млн.т, 2018 ж. - 82 млн.т, 2019 ж. - 85 млн.т, 2020 ж. – 85 млн.тонна, 2025 ж. - 100 млн.т, 2030 ж. - 102 млн. тонна.

Бұл Қашағанды іске қосумен, 2022 жылдан бастап Теңгізде мұнай өндіру көлемінің ұлғаюымен және Қарашығанақта мұнай өндіруді ағымдағы деңгейін ұстап тұрумен, сондай-ақ 2025 жылдан бастап жаңа теңіз жобаларының іске қосылуымен байланысты.

Елдің экономикасы және болшағаы үшін маңызды үш жобаларға тоқталайын.

СЛАЙД 4

Теңгізшевройл осы жылы **26,5** млн. тонна өндіру жоспарлауда. Теңгіз кен орнын өндеудегі маңызды кезең болашақ кеңейту Жобасы болып табылады, ол 2022 жылдан бастап мұнай өндіруді жылына 39 млн. тоннаға дейін ұлғайтуға мүмкіндік береді.

Ағымдағы жылдың 5 шілдесінде ТШО Жобаны қаржыландыру бойынша Түпкілікті құны 37 млрд. АҚШ доллар шешімді қабылдау туралы хабарлады.

Құрылысқа шамамен 20 мың жұмыс орындарын тарту күтілуде.

Министрліктің ТШО мен қазақстандық мұнай сервистік компанияларымен жүргізілген жұмыстардың қорытындысы бойынша, болашақ кеңейту Жобасына жергілікті қамтудың төменгі бастапқы пайызы 32% немесе шамамен 12 млрд. АҚШ долл. көлемінде бекітілген, олар жергілікті компаниялардан сатып алуға бағытталады болады. БКЖ бойынша жұмыстар басталды.

СЛАЙД 5

Қарашығанақ

Осы жылы **11,6 млн. тонна** мұнай және **17,5 млрд. текше м.** газды өндіру жоспарлануда, оның жартысы сұйық көмірсутектерді барынша шығару мақсатымен қабатқа жүктелетін болады.

Ұзақ мерзімді перспективада мұнай өндірудің 11-12 млн.тонна деңгейін қолдау үшін кен орындарында өндірістік қуаттар ұлғайтылатын болады. Кеңейту бойынша базалық жобалауды бастау туралы шешім қабылдау 2017 жылы деп күтілуде.

СЛАЙД 6

Қашаған

2016 ж. 28 қыркүйекте Қашаған кен орнында мұнай өндіру жаңартылды.

14 қазанда тауарлық мұнайдың алғашқы партиясы «ҚазТрансОйл» АҚ және КҚК құбыр жүйесіне тиелді, сондай-ақ «Интергаз Центральная Азия» АҚ газ құбыры жүйесіне тауарлық газ жеткізілді.

Ағымдағы жылы 1 қарашада Қашаған жобасы коммерциялық өндіру деңгейіне шықты немесе басқа сөзбен айтқанда тәулігіне

75 мыңнан астам баррель. Коммерциялық өндіру туралы тиісті дәлелдеме оператормен келісілген.

Ағымдағы жылдың 19 қарашадағы жағдай бойынша шамамен 450 мың тонна мұнай өндірілді. Жылдың аяғына дейін шамамен 1,1 млн. тонна мұнай өндіру күтілуде.

СЛАЙД 7

МҰНАЙ ӨНДЕУ

Енді мұнай өңдеу және ЖЖМ (жанар-жағар май) нарығындағы жағдай туралы.

ЖЖМ-ға тапшылықты жою мақсатында бірқатар шаралар қабылданды, оның ішінде мұнай өңдеуші зауыттарда алдын-ала жоспарлы жұмыстарының мерзімін қысқарту. Осыған орай, ағымдағы жылға мұнай өңдеу көлемі 14 тен **14,15 млн. тоннаға** дейін ұлғайды.

Анықтама:

Осы жылдың 10 айында 11,9 млн. тонна өңделді, бұл 2016 ж. жоспарына 102,1% (2015 ж. сәйкес кезеңіне 99,6%).

2020 жылға қарай 15,8 млн. тонна көлеміндегі өңдеу ЖЖМ-ға ішкі нарықтағы қажеттіліктің орнын толтыру үшін жеткілікті болады.

МӨЗ-дерді жаңғыртудан кейін 2018 ж. бастап мұнай өнімдерінің ашық түрлері өндірісінің көлемі ұлғаяды және тиісінше ішкі нарықтың импортқа тәуелділігі жойылады.

Анықтама:

2018 ж. ашық мұнай өнімдері көлемінің ұлғаюы: бензиннің 1998 мың тоннадан 5521 тоннаға дейін, дизельдік отын 3993 мың тоннадан 4793 тоннаға дейін және әуе отынының 288 мың тоннадан 910 мың тоннаға дейін, ал мазуттың өндірісі 3,221 ден 1,902 млн. тоннаға дейін қысқарады.

СЛАЙД 8

МӨЗ-дерді қайта құру мен жаңғырту жалғасуда.

Атырау МӨЗ-інің механикалық аяқталуы осы жылдың аяғында күтілуде. Негізгі жабдықтар орнатылды, іске қосушы реттеуші жұмыстар жүргізілуде.

Павлодар мұнай-химия зауытында және Шымкент зауытында (ПКОП) қайта құру мен жаңғыртудың механикалық аяқталуы 2017 жылдың соңында жоспарлануда.

ПМХЗ-да жабдықтың 100% жеткізілді, 95% құрастырылды, монтаждық және инженерлік жұмыстар жүргізілуде.

ПКОП-та дизельдік отынды гидро тазарту және күкірт өндірісінің қондырғысы пайдалануға берілді.

Монтаждау және инженерлік жұмыстар жүргізілуде.

МӨЗ бойынша қаржыландыру мәселесі шешілді.

Жалпы, зауыттарды қайта құруы мен жаңғырту:

- өңдеу тереңдігін 51%-дан 88%-ға дейін ұлғайтуға;
- мұнай өнімдерінің сапасын Евро 5 стандарттарына жеткізуге мүмкіндік береді;
- мұнай өнімдерінің ішкі нарықтың импортқа тәуелділігі жойылуға мүмкіндік береді.

СЛАЙД 9

Ауыл шаруашылығы тауар өндірушілерінің (АШТӨ) қажеттіліктеріне арзандатылған ЖЖМ-ны жеткізу бойынша міндеттемелер толығымен орындалуда.

Анықтама ретінде:

Көктемгі-дала жұмыстарын өткізуге 322,2 мың.тонна жеткізілді және күзгі-дала жұмыстарына 364,5 мың.тонна тиелді.

Сонымен қатар, АШТӨ мекенжайына дизельдік отынның басымды тиелімі нарықта дизельдік отынның шектеулі ұсынысына әсер етті. Осылайша, а.ж. тамыз-қыркүйекте МӨЗ-бен

687,0 мың тонна дизельдік отын өндірілді, бұл ретте АШТӨ мекенжайына 264,0 мың.тонна немесе өндіруден 38% жеткізілді.

Аи-92 және дизельдік отынға бағаларды қайта реттеу бойынша уақтылы қабылданған шешімнің арқасында осы ЖЖМ-ға тапшылықтың пайда болу тәуекелі ең төменгі деңгейге төмендеді.

Сонымен қатар, а.ж. күз кезеңіне бензиннің Аи-92 маркасына баға 2015 жылдың ұқсас мерзімімен салыстырғанда 3 теңгеге өсті.

Анықтама: 07.11 - 11.11.2016 ж. кезеңінде ЖЖМ бағасы

ОБЛЫС	Мұнай өнімдерінің түрі					
	А-80	Аи-92	Аи-95/96	Аи-98	ДТз	ДТл
АҚМОЛА	89,00	128,08	141,59	150,00	162,59	134,78
АҚТӨБЕ	95,00	127,68	144,07	153,00	160,27	130,69
АЛМАТЫ	88,95	130,42	142,73	150,00	159,54	131,86
АТЫРАУ	89,00	127,47	143,23	153,00	157,70	128,05
ШҚО	89,00	128,58	141,47	150,00	159,07	133,99
ЖАМБЫЛ	88,81	127,26	136,04	157,50	167,50	128,24
БҚО	92,22	128,63	145,58	154,00	158,79	133,32
ҚАРАҒАНДЫ	89,00	127,98	141,51	150,00	163,26	132,96
ҚОСТАНАЙ	89,00	128,07	143,36	152,86	164,04	126,69
КЫЗЫЛОРДА	89,04	128,57	142,29	150,00	165,14	126,54
МАҢҒЫСТАУ	89,00	127,28	142,42	150,00	161,75	127,19
ПАВЛОДАР	89,00	129,55	141,78	150,00	167,50	136,15
СҚО	89,00	126,75	140,58	152,50	154,78	133,36
ОҚО	89,00	130,56	143,80	150,00	167,50	136,08
Алматы қ.	89,00	131,77	145,71	155,50	165,67	133,57
Астана қ.	89,00	129,25	143,36	155,60	167,29	134,27
ҚР бойынша орта бағалар	89,56	128,62	142,47	152,12	162,65	131,73

ЖЖМ қалдығының көлемнің қоры едәуір – ішкі нарықтың сұранысын қамтамасыз ету үшін жеткілікті.

Дизельдік отынға мемлекеттік реттеуді алып тастау шекаралас елдерге дизельдік отынының өтуін алып тастауға және дизельдік отынының импортын қамтамасыз етуге мүмкіндік берді.

Анықтама:

ү.ж 11 қарашасындағы жағдай бойынша еліміздегі мұнай базаларындағы қордың көлемі:

- Аи-92 бензині 101,9 мың. тоннаны құрайды;*
- дизель отыны 109,6 мың. тоннаны құрайды.*

Бұдан әрі, 2017 жылдан бастап бізге Аи-80 маркасы бензиніне мемлекеттік реттеуді алып тастау туралы шешімі қажет және 2019 жылдан бастап мұнай өнімдерінің ашық түрлерінің экспортына тыйым салуды алып тастау қажет.

Баға белгілеуінің ашықтығы үшін жер қойнауын пайдаланушылары мен МӨЗ-дер арасында делдалдарын қысқарту туралы норма жазылған: тек бір ғана көтерме жеткізуші анықталды, «мұнай өнімдерінің импортері» түсінігі енгізілгенін атап өту қажет

СЛАЙД 10

Мұнай экспорты

Мұнай тасымалдау маршруттарын әртараптандыру бойынша жүргізіліп жатқан жұмыстар экспорттың техникалық мүмкіндігін кеңейтуге жол ашады.

Анықтама:

2016 жылдың 10 айында 50,7 мың.тонна мұнай экспортталды.

Каспий құбыр консорциумының (КҚК) өткізу қуатының мүмкіндігін жылына 28,2 млн.тоннадан 67 млн.тоннаға дейін

кеңейтуді арттыру көздейтін жобаны іске асыру аяқталып қалды, оның ішінде қазақстандық мұнай үшін жылына 52,5 млн.тоннаны құрайды. Осы жылдың аяғына дейін механикалық аяқтау жоспарлануда.

Анықтама:

КҚК – халықаралық стандарт бойынша Банктің сапасын қолданатын ТМД бірінші мұнай құбыры, сонымен қоса қазақстандық мұнайды әлемдік нарыққа шығару үшін ең тиімді тарифпен (38 \$/тоннаға) мұнайды тасымалдаудың ең рентабельді маршруты болып табылады.

Сол себепті, еліміздің экспортының техникалық мүмкіндігі 100 млн.тоннаны құрайды (КҚК-52 млн.тонна, Қазақстан-Қытай - 20 млн.тонна, Атырау – Самара - 18 млн.тонна, теңіз порты арқылы 5 млн.тонна және т/ж - 5 млн.тонна), өз кезегінде 2017 жылы 80 млн. тонна мұнай өндірген жағдайда қажетті экспортты қамтамасыз етеді.

11 СЛАЙД

ЖЕР ҚОЙНАУЫН ПАЙДАЛАНУ

Республикамыздың аумағында шамамен 271 тарта мұнай кен орындары тіркелген. Соңғы 10 жылдағы жүргізілген геологиялық барлау жұмыстарының нәтижесінде 50 тарта мұнай кен орындары ашылды.

Бүгінгі күні көмірсутегі шикізатын өндіру мен барлауға 211 келісім-шарт тіркелген.

Мұнай бағасының төмендеуін ескерсек, геологиялық барлау жұмыстарына инвестицияларды тарту маңызды міндет болып отыр.

2015-2016 жылдары Министрлік көмірсутек шикізатын барлауға арналан жер қойнауын пайдалану құқығын беру бойынша 2 конкурс өткізіп, олар бойынша қорытынды шығарды,

олардың нәтижесінде 8 учаске бойынша жеңімпаздар анықталды. Қол қойылатын бонустың жалпы көлемі 2,4 млрд. теңгені құраған.

2017 жылы 60 участок бойынша аукцион өткізу жоспарланып отыр.

12 СЛАЙД

Инвестициялар және даму министрлігімен бірлесе «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» Кодексін әзірлеу жүргізілуде. Жаңа кодекс жер қойнауын пайдаланушыларға жеңілдетілген процедураларға бағытталған құқықты ұсынатын, геологиялық ақпаратқа ашық қол жеткізуге мүмкіндік беріп және басқа да түзетулерді, мемлекеттік реттеудің адекватті деңгейін сақтай отыра инвестиция тартуды қамтамасыз етеді.

Халықаралық инвесторлар үшін толық түсінікті болатын көмірсутегі шикізат қоры бойынша есептің халықаралық стандартының жүйесі енгізілетін болады.

Жаңа Салық және Кеден Кодекстерінде теңіз жобаларына салықтық жүктемелерді оңтайландыру бойынша нормалар ескерілетін болады, салықтық шекараларды «шаюға», жаңа келісім-шарттар бойынша коммерциялық табылған бонусты алып тастау, толған және ортайған кен орындарынан өндіру көлемін арттыруды ынталандыру.

СЛАЙД 13

Инвестиция тарту мақсатында 2013 жылы «Еуразия» жобасына ықылас танытты.

Қазақстан мен Ресей ғалымдарының бағалауы бойынша Каспий теңізінің жанындағы мұнай бассейнінде әлі бұрғылауға

зерттелмеген болжаммен терең горизонтта орналасқан 40 миллиард тонна көмірсутегі ресурсының орналасқан.

Ү.ж 14 сәуірінде парламентарилер, халықаралық мұнайгаз кәсіпорындардың өкілдерінің қатысуымен ENI, Роснефть, Chevron, CNPC, Бурисма TRIPLE FIVE, NEOS Geosolution жобаға мүдделік танытты.

Бүгінгі күні осы компаниялармен геологиялық ақпаратты зерттеу жүргізіліп жатыр.

СЛАЙД 14

ГАЗ САЛАСЫ

Газ саласы еліміздің энергобалансында маңызды рөл атқарады, бірақ көптеген маңызды ерекшеліктері бар.

ҚР өндіріліп жатқан газдың 90% - мұнайдың ілеспе газы.

Сондықтан өндірілген мұнайдың ілеспе газының бөлігі (30 %) давленианы қолдау үшін пластқа қайтадан айдалады, шамамен 15 % жеке технологиялардың қажеттілігіне, электрэнергияны өндіруге, соның ішінде газды жағуға жұмсалады. 55% тәртібінде экспортқа және ішкі нарыққа шығарылады.

Оң динамиканы ескере отыра газдың жылдық өндіру 43,5 млрд.м³ - тен 44 млрд.м³ - ке дейін артты.

Анықтама: ү.ж 10 айына газ өндіру 37,64 млрд.м³ (2015 жылдың сәйкес кезеңіне қарағанда 101,4%).

СЛАЙД 15

Газ саласының негізгі міндеті тұрғындарды газдандыру болып табылады. Газдандырудың бас схемасына сәйкес 2030 жылға қарай халықты газдандыру деңгейі 56%-ға жетеді. Бүгін – 43 %. Жалпы 10 жылда газдандыруға 215 млрд.теңге көлемінде

қаражат бөлінді. Республикада 1198 елді мекендер газдандырылған.

Анықтама:

РБ – 105 млрд.теңге, «КазТрансГаз» Ұлттық оператор 110,3 млрд.теңге бөлді.

Табиғи газды пайдалану 2010 жылы 9 млрд.м³, 2015 жылы 12,1 млрд.м³- қа дейін (өсім 34%-ға).

2016 – 2020 жылдары еліміздің 6 облысында 84 елді мекен газдандырылады (Батыс-Қазақстан, Қостанай, Алматы, Жамбыл, Қызылорда, Ақтөбе, Маңғыстау және Оңтүстік Қазақстан облыстары).

16 СЛАЙД

Газ көліктік жүйесін дамыту саласы жемісті болып табылады. «Түркіменстан-Өзбекстан–Қазақстан-Қытай» үш трансұлттық газ құбырының жіпшесі аяқталып, қалған төрт компрессорлық бекеттің құрылысын ескере отырып 2017 жылы газ тасымалдауды 30 дан 55 млрд.м³ арттыруға мүмкіндік туады. Соның арқасында, еліміздің экспорттық потенциалын және тасымалдауды дамытуға айтарлықтай септігін тигізеді.

«Бейнеу-Бозай-Шымкент» газ құбырын тізбектік бөлігі пайдалануға беріліп және құрылысы аяқталды. Жоба арқасында 5 млн тұрғыны бар еліміздің оңтүстік өңірін батыстық кен орындарынан табиғи газбен қамтамасыз етіп, соның арқасында осы өңірді газбен қамтамасыз ету мәселесі шешілуде.

СЛАЙД 17

СМГ-ға бағаларды ырықтандыру

2016 жылы сұйытылған мұнай газ өндірісі 2,6 млн. тонна деңгейінде жоспарланады (қаңтар-қазанға өндіріс фактісі – 2,150 млн. тонна).

«Газ және газбен жабдықтау туралы» Заңға сәйкес ай сайын ішкі нарыққа СМГ жеткізу жоспары, және әр тоқсан сайын – олардың көтерме саудада өткізудің шекті бағасы бекітіледі.

А.ғ. IV-тоқсанға СМГ-нің көтерме саудада өткізудің шекті бағасы тоннасы үшін 23 106,45 теңгені құрады (ҚҚС қоспағанда).

Көтерме бағалардың төмендігінің нәтижесінде ай сайын ішкі нарықта СМГ тұтынуының өсуі байқалуда. Мысалы, а.ғ. қаңтар-қарашадағы жеткізу өсімі 2015 жылдың сәйкес кезеңіне қарағанда 34,8% құрайды.

Сонымен қатар, мемлекет аумағынан тыс СМГ бағасы анағұрлым жоғары болып табылатындықтан оны заңсыз шығару салдарынан ішкі нарықта кезең-кезеңмен оның жетіспеушілігі байқалады. Аргус котировкасының бағасына сәйкес бізде СМГ-нің бағасы 23 мың теңге/тонна, Ресейде - 95-145 мың теңге/тонна, Тәжікстанда – 176 мың теңге/тонна.

Көтерме саудада өткізудің шекті бағасының төмендігі және ішкі нарықта тұтынудың өсуі шығындарға және СМГ меншік иесі мен өндірушілерінің қаржылық-экономикалық жағдайының елеулі нашарлауына әкеліп соғады.

Осыған байланысты Министрлікпен СМГ-ні көтерме саудада өткізудің бағасын мемлекеттік реттеуден сатылай бас тарту мәселесі қарастырылуда. Ішкі нарыққа жеткізу үшін СМГ көлеміне қатысты электрондық сауда енгізу жоспарлануда.

Аталған мәселе пысықталғаннан кейін біз, құрметті депутаттар Сіздерге қолдауға жүгінеміз.

МҰНАЙ-ГАЗ ХИМИЯ САЛАСЫ

СЛАЙД 18

Соңғы жылдарда мұнай-газ-химияда мұнайлы битум, бензол, параксилола өндіру бойынша ірі кешендер қатары іске қосылды.

Мұнай жол битумынан импорттық тәуелділіктен арылды. Бүгін республикада жыл сайынға битумға қажеттілік 400-500 мың тонна кезінде, отандық зауыттардың жиынтық қуаттары 1 млн. тоннаға жетеді.

Анықтама:

«CaspiBitum» БК» ЖШС (Ақтау қ.), «ПМХЗ» ЖШС (Павлодар қ.), «Газпром-Мұнай битум Қазақстан» ЖШС (Шымкент қ.), «Асфальт-бетон-1» ЖШС (Алматы қ.) битумның отандық өндірушілерімен ағымдағы жылғы 10 ай ішінде 450 мың тонна бекітілген қажеттілік кезінде (Автомобиль жолдары комитеті) 448 мың тонна битум өндірілді (2015 жылдың сәйкес кезеңіне қарағанда 109,3% құрайды).

Сұраныстың маусымдық сипатын ескере отырып (жылдың жылы мезгілдерінде ғана), экспортты дамыту жағдайын құру үшін битумға экспорттық кеден бажының мөлшерлемесі 60 доллардан 15 Евроға дейін түсірілді.

2015 жылғы желтоқсанда іске қосылған Атырау МӨЗ-індегі хош иісті көмірсутектерді өндіру бойынша кешен жоғарғы октанды бензин шығарудың өсіруінен басқа, бұған дейін Қазақстанда шығарылмаған 5 мың тонна бензол өндірілді.

Анықтама:

Кешен отын режимінде жұмыс істейді. А.ғ. 10 ай ішінде 461 мың. тонна жоғарғы октанды бензин өндірілді (2015 жылдың сәйкес кезеңіне қарағанда 122% құрайды). Жоғарғы октанды бензин өндірісінің 2016 жылға жоспары – 531 мың. тонна.

СЛАЙД 19

Қуаттылығы жылына 500 мың тоннаны құрайтын полипропилен өндіру бойынша ірі жобаны іске асыру жалғасуда.

2015 жылдың соңында жобаның Операторымен 1,8 млрд. АҚШ доллары соммасына EPC-келімісім-шарты жасалды (*China National Chemical Engineering Co. Қытай компаниясымен*). А.ғ. қыркүйекте Қытай даму Банкімен 2,0 млрд. АҚШ доллары шамасында қарыз ұсыну үшін келісімшарт жасалды.

Жылдың соңына дейін ұзақ мерзімді дайындау жабдықтарға тапсырыс беру және құрылыс бойынша жұмыстарды бастау (адамдарды жұмылдыру, қада қағу жұмыстары) жоспарлануда.

Аталған жобаны іске асыру кезінде 3000 жұмыс орындары құрылыс сатысында және 500 тұрақты жұмыс орындары пайдалану кезінде құрылады.

Полиэтилен өндірісін ұйымдастыру жоспарлануда (800 мың тонна/жыл).

Әлемдегі барлық полимерлік өнімдерді тұтынудың 60%-нан астамы полипропилен мен полиэтиленге келетіндігін атап өткен жөн.

Сіздің қолдауыңыздың арқасында, өткен жылы жобалар бойынша шығындарды азайтуға және оларды іске асыруды жеделдетуге елеулі жол беретін «Халықты жұмыспен қамту туралы», «Сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі» Заңдарына өзгерістер енгізілді.

Анықтама:

Шетелдіктердің еңбегін қолдануды жеңілдету бөлігінде «Халықты жұмыспен қамту туралы» Заңға (32-б. 2-т. 7-тармақшасы).

Жобалау және салу кезінде халықаралық нормаларды қолдану бөлігінде «Сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі туралы» Заңға (27-1б.).

Барлық іске асырылатын мұнай-химия жобалары (полипропилен, полиэтилен, бутадиен) шикізатпен қамтамасыз етілген.

Анықтама:

ТШО-дан газ шикізаттың көлемі:

-жылына көлемі 550 мың тонна пропан (полипропиленді өндіру үшін);

-жылына 6,3 млрд. куб құрғақ газды ажырату жолымен алатын 1 млн. тонна көлеміндегі этан (полиэтиленді өндіру үшін);

-жылына көлемі 380 мың тонна бутан(бутадиенді өндіру үшін).

«Нұрлы жол» мемлекеттік бағдарлама шеңберінде «Самрұқ-Қазына» АҚ мекенжайына 310 МВтГТЭС құрастыру үшін 103 млрд. тенге бөлінді, оның ішінде 1.10.2016 кезеңіне жабдықтау тапсырысына 40,8 млрд. тенге меңгерілді. Жобаның аяқталу мерзімі – 2018 жыл.

СЛАЙД 20

Жергілікті қамту мен мұнай сервисі бойынша ағымдағы жағдай

Алты жыл ішінде жергілікті қамту жер қойнауын пайдаланушылардың сатып алу 2,5 есе 680 млрд.-тан 1,8 трлн.теңге дейін ұлғайды. Жиынтық сомасы шамамен 9 трлн. теңгеге тапсырыстар алынды.

Анықтама:

Мұнайгаз компаниялардың сатып алуында жергілікті қамту деңгейі 2015 жылдың қорытындылары бойынша тауарларда 29%, жұмыстарда және қызметтерде 85% болды, онда жоспарланған көрсеткіштер 18 және 74% деңгейінде белгіленгенде.

Мұнай бағасының төмендеуіне байланысты жер қойнауын пайдаланушылардың жалпы көлемінің шығындарын қысқарту тенденциясы байқалуда, бұл отандық өндіріс көлемінің төмендеуіне және жұмыс істейтін мұнай сервистік индустриясы қызметкерлерін қысқартуға әкеп соқты.

Атап айтқанда, 2015 жылы 2014 жылмен салыстырғанда бұрғылау жұмыстарының көлемі 41 %-ға, техникалық қызмет

көрсету және сараптама 28%-ға, геофизикалық қызметтер 33%-ға төмендеген.

СЛАЙД 21

Жағымсыз үдерістерді нивелирлеу мақсатында мемлекеттік органдардың, ассоциациялардың, мұнай сервистік компаниялардың құрамында жұмыс топтары келесі сұрақтар бойынша жұмыс істеуде:

- мұнай-газ саласындағы ірі жобаларға отандық мұнай сервистік компанияларды тарту;

- мұнай сервистік компаниялардың жұмыскерлерін жұмыстан босатуға жол бермеу.

Сервистік компанияларды бағыттау үшін үш ірі операторлармен бірлесіп Қазақстанда дамытуы орынды ТОП-10 –деп аталатын неғұрлым сұранысқа ие тауарлар мен қызметтер тізбесі жасалынып және сатып алуға талдау жүргізілді.

Анықтама:

ТОП-10 - электр жабдығы, қақпақшалары, фитингтар, фланецтер, қаптама құбыр айналмалы жабдақтау, магистральді құбырлары, жылу алмастырғыштары, су қоймалары, химиялық реагенттері.

Аталған бастама шеңберінде модульдік конструкцияларды (Дэу-Ерсай) дайындау үшін, барлау (ҚазМұнайГаз және Нейборс), КИПиА құрастыру (ҚазМұнайГаз және Invensys), фланецті және фитингтік қосылыстарды (Sferova) өндіру бойынша кәсіпорындар құрылған.

Ойдағыдай үлгі ретінде а.ж. шілде айында іске қосылған Ақтау қаласындағы «Тэнарис» компаниясымен премиум – классты бұрандалы қосылыстар дайындайтын зауыты болып табылады.

Анықтама:

Басқа мысалдар – FT Manufacturing Kazakhstan БК, «KMG Automation» ЖШС БК, КИПиА жинау бойынша БК (ҚазМұнайГаз және Invensys), «Бемер Арматурен» ЖШС, «Сферова» ЖШС.

Құрметті депутаттар!

Мұнай-газ секторын дамытудың негізгі тенденциялары және перспективалары осындай.

Қазіргі таңда мұнай-газ саласы күрделі кезеңді өткеріп жатқандығына қарамастан, біз алға қойылған мақсаттар мен міндеттерге қол жеткізу бойынша жұмыстарды жалғастырудамыз. Жалпы қызмет ЭЫДҰ-ның стандарттарына сәйкес инвестициялық ахуалды жақсартуға бағытталған, сондай-ақ, елеулі норма шығармашылық жұмыстарды талап етеді.

Осыған орай, құрметті депутаттар, сіздермен бірлесе отырып, конструктивті ынтымақтастыққа үміт білдіремін.

Назарларыңызға рақмет және сұрақтарыңызға жауап беруге дайын.
